

CONTABILITATEA EXPONATELOR REGNULUI ANIMAL LA GRĂDINILE ZOOLOGICE

THE ACCOUNTING OF ANIMAL KINGDOM EXHIBITS IN ZOOS

Stela CARAMAN, ASEM,

e-mail: caraman@ase.md

Tatiana MALININ, ASEM,

e-mail: nekom1320@gmail.com

Abstract. *This article is a beginning of research, which is performed on the basis of interviews with zoo bookkeepers and analysis of accounting regulatory in force, such as: "The Accounting Plan in the Budget System and the Methodological Norms on Accounting and Financial Reporting in the Budget System", "Zoological Garden Act No. 136" and others. The importance and actuality of the studied subject is to inform about the way of accounting the exhibits of the animal kingdom in the Republic of Moldova.*

In this article, the author have proposed to herself to study the particularities of accounting of exhibits of the animal kingdom at zoos, namely: how is regulated the accounting of exhibits at the zoo, how take place the evidence of the animals, what kind of documents and accounting formulas are used for entries, exits and recording them, how take place purchasing of feed and other necessary goods for the zoo and care of animals.

Among the most relevant results can be mentioned the following: obtaining a view about the way animals are keeping of evidence of animals and what is the correspondence of the accounts in the entry and exit operations of animals and other operations that can occur in relation to their care, author also noticed a negative aspect in the methodology proposed by the Ministry of Finance for the evidence of animals, which is consist in that there is no longer any delimitation between the place of young and adult animals in the accounting accounts.

Cuvinte-cheie: exponatele regnului animal, grădină zoologică, intrări de animale, ieșiri de animale, evidența animalelor, reglementare.

Keywords: exhibits of the animal kingdom, zoo, accounting, entries of animals, exits of animals evidence of animals, regulating.

JEL classification M41

Întroducere. Grădinele zoologice sunt considerate muzee în aer liber, care sunt formate din exponate vii, care sunt în permanentă schimbare. Ele cresc și produc noi generații, prin urmare contabilizarea acestora este specifică.

Drept obiect de cercetare al prezentei lucrări a fost ales Grădina Zoologică din or. Chișinău. Grădina Zoologică este situată în partea de sud-est a orașului, întinzându-se pe o suprafață de 25 hectare. Aceasta fost înființată în anul 1978 și are drept obiective: păstrarea, ocrotirea și studierea speciilor rare de animale și păsări, incluse în Cartea Roșie a Moldovei.

În cadrul Grădinei Zoologice animalele sunt împărțite în cinci secțiuni: animale răpitoare, paricopitate și imparicopitate, ornitologie, primate, acvaterariu. În total sunt 726 de viețuitoare, cuprinse în 147 specii. Sunt 519 de păsări, cuprinse în 67 specii și 151 mamifere, cuprinse în 41 specii.

Activitatea grădinilor zoologice și modul de contabilizare a activității acestora se reglementează prin următoarele acte normative:

- Legea grădinilor zoologice nr.136 din 14 iunie 2007, elaborată în baza Directivei 1944/22/ CE privind deținerea animalelor sălbatice în grădini zoologice;
- Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat nr.1538-XIII din 25 februarie 1998;
- Legea regnului animal nr. 439 din 27 aprilie 1995;
- Legea privind achizițiile publice nr. 131 din 03.07.2015;

- Planul de conturi contabile în sistemul bugetar și Normele metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr.216 din 28 decembrie 2015.

Conținutul de bază.

Conform Legii regnului animal nr. 439 din 27 aprilie 1995, regnul animal reprezintă o totalitate a unor specii de animale care viețuiesc în mod natural pe uscat, în apă, în atmosferă sau în sol, inclusiv monocelulare, nevertebrate și cordate.

În cadrul Grădinii Zoologice din or. Chișinău, evidența contabilă a exponatelor vii se ține cu ajutorul programului „Zims”. Managerii secțiilor introduc în sistemul informațional date privind nașterea, specia, vârsta, dieta animalului, care ulterior sunt prelucrate. Programul „Zims” este o rețea comună cu alte grădini zoologice din Eurasia, prin intermediul căreia pot fi comparate caracteristicile animalelor.

La intrarea animalelor în proprietatea Grădinii Zoologice, acestea sunt examinate de către medicii veterinari ai Grădinii Zoologice, după care sunt trecute într-un volier special pentru perioada de adaptare până la trecerea în „locuința” lor permanentă.

Pentru organizarea evidenței și asigurarea integrității animalelor, pentru fiecare animal se deschide în contabilitate *Fișa biologică* și *Fișa de evidență a mijloacelor fixe*, în baza căreia animalului i se atribuie un număr de inventar. Numărul de inventar este format din nouă cifre, din care primele trei cifre reprezintă codul contului de evidență a animalului, iar ultimele patru cifre - numărul de nomenclator (de exemplu, 318002879). Trebuie de specificat, că numărul de inventar al unui animal ieșit/decedat nu se atribuie altor animale.

Animalele pot intra în proprietatea Grădinii Zoologice prin următoarele căi, prezentate în figura 1:

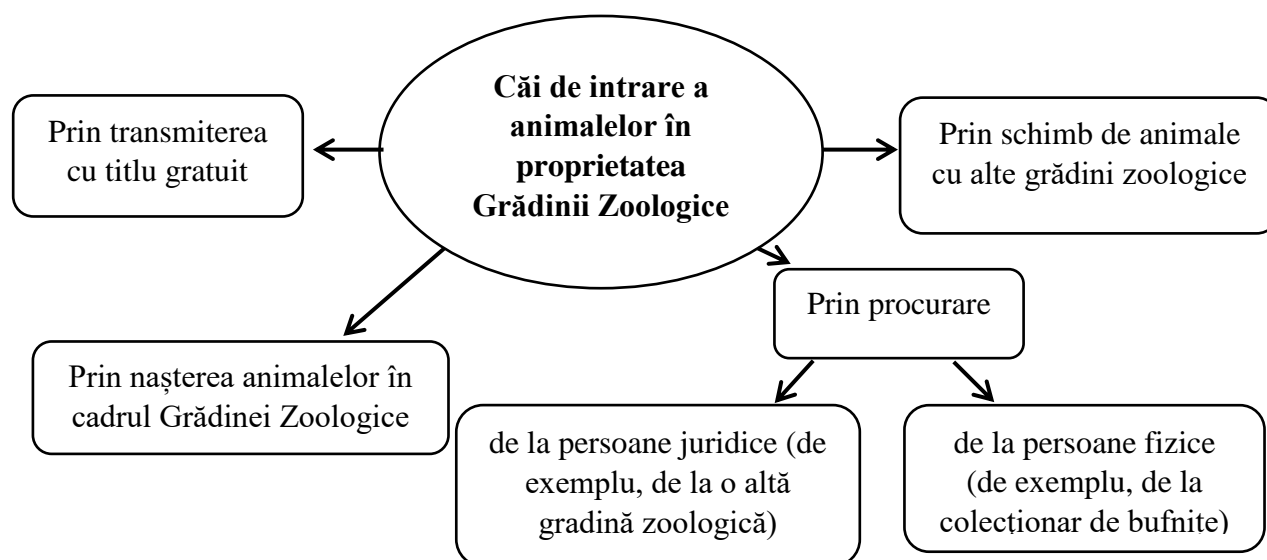

Figura 1. Căi de intrare a animalelor în proprietatea Grădinii Zoologice

Sursa: elaborat de autori

La procurarea animalelor, costul de intrare al animalelor procurate este format din costul de achiziționare a animalului și costurile direct atribuibile, cum ar fi costurile de transport, costuri legate de servicii medicale etc. În cazul primirii animalelor cu titlu gratuit, costul de intrare este determinat de către o comisie special formată din șeful-adjunct al departamentului „Zoo veterinar”, „Medical veterinar”, contabilul și directorul secției corespunzătoare.

Documentele care confirmă sumele de intrare a animalelor sunt: contracte, facturi fiscale, documente vamale, documente sanitare etc.

În conformitate cu *Planul de conturi contabile în sistemul bugetar*, pentru evidența animalelor intrate se utilizează contul 318 „*Alte mijloace fixe*”.

Prin urmare, în scopul reflectării costului animalelor intrate se vor întocmi următoarele formule contabile:

➤ Reflectarea costului animalelor adulte procurate:

Debit 318110 „Procurarea altor mijloace fixe”

Credit 519220 „Datorii față de furnizori din afara sistemului bugetar”.

➤ Reflectarea costului animalelor adulte intrate cu titlu gratuit:

Debit 318130 „Intrări gratuite de alte mijloace fixe”

Credit 149200 „Venituri de la active intrate cu titlu gratuit”,

➤ La intrarea animalelor adulte prin schimb, se contabilizează două operațiuni: prima operațiune - de vânzare a animalului propriu și a doua operațiune – de procurare a animalului străin, și anume:

a) *Vânzarea animalului propriu:*

Debit 149100 „Venituri din realizarea activelor de către instituții”

Credit 318210 „Realizarea altor mijloace fixe”.

b) *Procurarea animalului străin:*

Debit 318110 „Procurarea altor mijloace fixe”

Credit 519220 „Datorii față de furnizori din afara sistemului bugetar”.

În captivitate, animalele se înmulțesc mai dificil, încă colaboratorii științifici ai Grădinii Zoologice încearcă să restabilească populațiile speciilor rare de animale. Încrucișarea este o modalitate de salvare a animalelor pe cale de dispariție, motiv pentru care masculii și femelele dintr-o specie anumită de animale coabitează împreună, în vederea reproducerii acestora și nașterii descendenților. Astfel, apare necesitatea perfectării documentare, evaluării și contabilizării puilor născuți.

Trebuie de menționat, că puii născuți se documentează printr-un proces-verbal și se evaluează la costul de intrare, care se determină prin aplicarea cotei procentuale în mărime de 20% din costul animalului adult. În vederea contabilizării costului puilor născuți în cadrul Grădinii Zoologice se întocmește următoarea formulă contabilă:

Debit 318130 „Intrări gratuite de alte mijloace fixe”

Credit 149900 „Alte venituri ale autorităților/instituțiilor bugetare”

Animalele pot ieși din proprietatea Grădinii Zoologice prin următoarele căi ilustrate în figura 2:

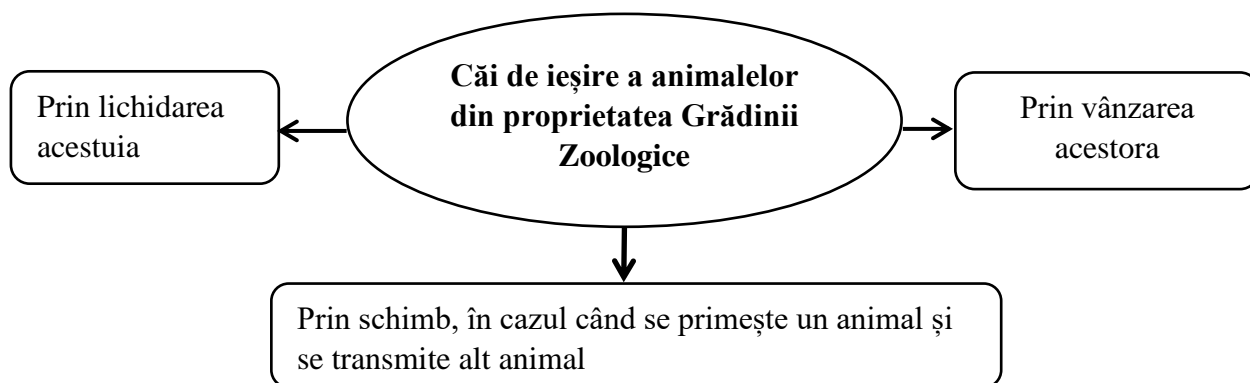

Figura 2. Căi de ieșire a animalelor din proprietatea Grădinii Zoologice

Sursa: elaborat de autori

Trebuie de menționat, că Grădina Zoologică poate vinde animale sale doar pentru hrană, cum ar fi de exemplu, șoareci, iepuri etc. Vânzarea acestor se contabilizează prin următoarea formulă contabilă:

Debit 339210 „Realizarea altor materiale”

Credit 318210 „Realizarea altor mijloace fixe”.

La ieșirea animalelor prin lichidarea acestora, se întocmește *Proces - verbal privind lichidarea animalului*, în care se indică: denumirea animalului, vârsta, cauza lichidării și modul de utilizare ulterioară, de exemplu: pentru hrana altor animale, dacă animalul a fost sănătos și a murit din cauza bătrâneții.

Ulterior, *Procesul - verbal privind lichidarea animalului* se transmite Consiliului primăriei. În cadrul Consiliului primăriei se formează o comisie pentru a constata necesitatea lichidării animalului. Ulterior, aprobării deciziei de lichidare, se decontează valoarea animalului lichidat, prin formula contabilă:

Debit 289100 „Cheltuieli privind ieșirea activelor”

Credit 318230 „Casarea altor mijloace fixe”.

Blănurile animalelor decedate nu se utilizează și nici nu se vând. Animalele sunt înmormântate în blana lor naturală.

Procurarea hranei pentru animale și altor bunuri de către Grădina Zoologică se efectuează în baza *Legii privind achizițiile publice nr. 131 din 03 iulie 2015*. În acest scop se organizează licitații, prin care are loc selectarea agenților economici care vor furniza bunurile solicitate. În vederea selectării furnizorilor, se parcurg următoarele etape:

- 1) Grădina Zoologică anunță despre organizarea licitației și identifică agenții economici ce produc bunurile necesare;
- 2) se expediază invitații de participare către agenții economici identificați, care trebuie să pregătească un set de documente, precum ar fi, certificate de calitate a bunurilor, lista bunurilor cu prețurile stabilite etc;
- 3) când se adună numărul necesar de participanți, se fixează locul, data și ora de organizare a licitației;
- 4) în ziua fixată a licitației, echipa Grădinei Zoologice (medicul veterinar, economistul, contabilul, managerul pe achiziții și directorul-adjunct) deschide plicurile cu ofertele participanților. În rezultatul examinării, evaluării și comparării, echipa Grădinei Zoologice stabilește oferta/ofertele câștigătoare.
- 5) În final, cu ofertantul/ofertanții a căror ofertă a fost desemnată câștigătoare, se încheie contracte de achiziții publice cu o durată de șase luni. În cazul achiziționării fructelor și legumelor, durata contractului de achiziții publice este de 3 luni, iar a cărnii și peștelui – mai mare de 6 luni).

La procurarea hranei pentru animale, se întocmește următoarea formulă contabilă:

Debit 339110 „Procurarea altor materiale”

Credit 519220 „Datorii față de furnizori din afara sistemului bugetar”.

Iar, pentru decontarea hranei consumate:

Debit 221190 „Cheltuieli privind utilizarea altor materiale”

Credit 339230 „Casarea altor materiale”

Rezultate și concluzii.

Obiectivul de activitate a grădinii zoologice constă în păstrarea speciilor de animale pe cale de dispariție, asigurându-le un trai care să nu le pună viața în pericol, iar sarcina contabilității este de a asigura evidența corespunzătoare a acestora.

Analizând modul de contabilizare a animalelor tinere și mature, considerăm necesară organizarea unei evidențe separate a animalelor tinere față de cele adulte.

De asemenea, autorul consideră inoportună recunoașterea animalelor în calitate de mijloace fixe. Astfel, apare necesitatea de a introduce un cont special în planul de conturi de lucru al grădinei zoologice pentru evidența acestora.

De asemenea, autorul consideră necesară și identificarea unei metodologii mai eficiente de evaluare a puilor de animale.

Referințe bibliografice:

1. Legea grădinilor zoologice nr.136 din 14.06.2007. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2007, nr. 107-111.
2. Legea regnului animal nr. 439 din 27.04.1995. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 1995, nr. 62-63.
3. Legii privind achizițiile publice nr. 131 din 03.07.2015. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2015, nr. 197-205.
4. Ordinul Ministerului Finanțelor nr.216 din 28.12.2015 cu privire la aprobarea Planului de conturi contabile în sistemul bugetar și Normele metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2015, nr. 377-391.